

“FİKRET MUALLA’NIZ SAHTE OLABİLİR

Şahin Paksoy

Ünlü ressamların imzalarını taşıyan tablolarla, zengin resim koleksiyonları oluşturmak, tüm dünyada seçkinlerin önde gelen tutkuları arasında yer alıyor. Nitekim ülkemizde de, daha çok Türk sanatçıların ya-

pıtlarının yer aldığı, müzelerimizde bile bulunmayan zenginlikte koleksiyonlar, seçkinlerin evlerine anlam katıyor.

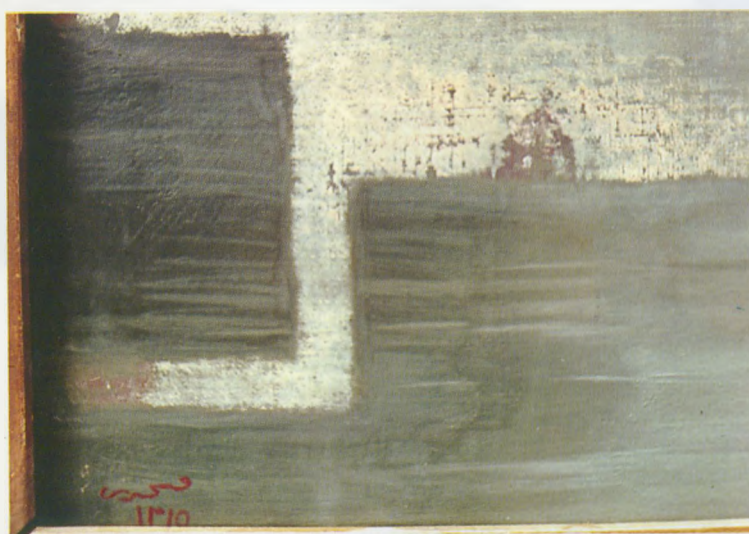
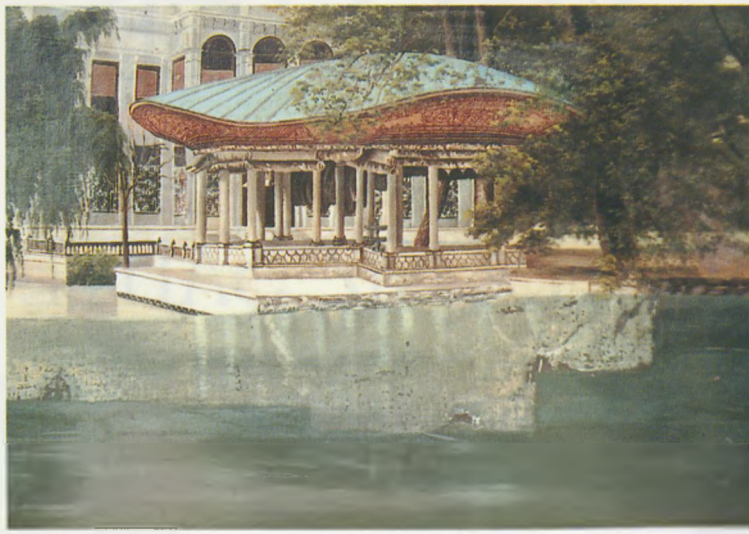
Ünlü imzaların çalışmalarına talebin fazla oluşu, bu yapıtların değerlerini inanılmaz

rakamlara ulaştırırken, açıkgozlere de yeni bir iş alan daha açıyordu; Tablo sahteciliği.

Bu konudaki söylentilerin doğruluğunu, şu anda İstanbul piyasasının en etkin gale-

rilerinden, Teşvikiye Sanat Galerisi'nin sahibi ve yöneticisi olan, akademili sanatçı Şahin Paksoy'la konuştuk.

Yıllardır resim piyasasının içinde olan ve bu işin ticaretini yapan Paksoy'un da "tablo

Şahin Paksoy'un ünlü ve güvenilir bir kuruluşun düzenlediği müzayededen Faik Kaptan imzasıyla aldığı tablonun, restorasyon sonunda sahteliği ortaya çıkıyordu. İmza, havuzun resmedildiği bölüm yeniden boyanarak sahte olarak üstüne atılmıştı.

verici bir ekspertiz olgusunun olmayışı bu imza sahteciliğini yaratıyor. Güvensizliğin doğmasında Türkiye'de ekspertizin sadece göz yordamıyla yapılması çok önemli bir rol oynamakta. Avrupa'da ekspertiz raporları tablonun kesinlikle laboratuarlarda incelenmesi sonrasında hazırlanıyor. Resmin yapıldığı tarih, sanatçının kullandığı boya, kullandığı malzeme, sanatçının fırça darbeleri ve hatta kullandığı vernik kesin olarak saptanmakta. Tabii bu arada göz yordamıyla da saptamalar yapılıyor. Ama laboratuvar ve röntgen çalışmasını yapmadan rapor vermiyorlar. Türkiye'de bu yük, sadece insan gözüne yükleniyor. Kişi ne kadar bilgili olursa olsun bir noktada yanılabilir. Ayrıca ülkemizde ekspertiz raporu verenler uzmanlık alanlarının dışında bu işi de yapmak zorunda kalan restoratörlerdir. Türkiye'de kesin ve resmi ekspertiz raporu verecek bir kurum henüz yoktur. Müze fonksiyonları arasında olması gereken bu faaliyet ilkel me-

todlarla gerçekleştirilmektedir. Dolayısıyla ekspertiz raporları, imzasız bir tablo için güven verici olmaktan çok uzaktır. Elinde imzasız tablosu olan kişi, bunun sanatçısına ait olduğunu ispat etse bile, piyasa değerinin artmasını sağlamıyor. Bunun sebebi sağlıklı bir güvence kaynağının olmamasında yatıyor. Eğer, olmasını istediğimiz kurum ve imkanlar olsa ve kurumun vereceği rapor imza yerine geçebilse imzasız tabloya imza atılması olayı ortadan kalkacaktır. Bu arada hemen belirteyim, aynı resim üzerinde farklı ekspertiz raporlarına rastladığımız da oluyor".

Tablo sahteciliği yapanların, son yıllarda taklitlerini hazırlamaya giriştikleri ressamların başında, tabloları büyük ilgi görmeye başlayan Fikret Mualla var galiba.

"Sorunuza yine başımdan geçen bir olayla cevap vermek istiyorum. Paris'ten galerimize satılmak üzere gelen iki tane Fikret Mualla resmini, bu konuda uzmanlığın-

inandığımız Ferit Edgü'ye gösterdik. Ferit Bey, bunların gerçek olmadığını, kötü taklitler olduğunu söyledi. Biz de resimleri derhal sahibine iade ettik. Resimler sonra Paris'e döndü. Olay unutulunca mutlak yi-

ne İstanbul piyasasına geleceklerdir. Bu Fikret Mualla ile ilgili örneklerden yalnız biri.

Resim koleksiyoncularını, Mualla konusunda özellikle uyarmak isterim. Hatta bir çok seçkin koleksiyonda sahte Fikret Mualla'lar olduğunu tahmin ettiğimi de belirtmek isterim. Özetle şu anda İstanbul piyasasında Fikret Mualla, sahte olma olasılığı en yüksek imzadır".

Neden özellikle Fikret Mualla? "Hikmet Onat hakkında da söylentiler çıkmasına rağmen, Fikret Mualla'nın resimlerinin son yıllarda gereğinden fazla çoğaldığı gözleniyor. Bunun kaynağının Paris olduğu kesin bilinmekte. Çünkü o döneme ait boya, kağıt ve usta taklit ressamı Paris'te bol miktarda var. Nedeni de Pariste "sadece" ressam olarak yaşamının çok zor olması. Bir noktada da Mualla'nın genellikle suluboya ve guvaş resimler yapması işi kolaylaştırıyor. Zaten dikkat edilirse Mualla'nın yağlıboya üzerinde hiç söylenti yok. Çünkü Türkiye'de de taze yağlıboya batıdan getirdikleri ilaçlar yordamıyla anlyabilecek kişiler var."

Sonuçta sahteciliğe son vermek için sağlıklı bir ekspertiz müessesesi yaratmak şart galiba.

"Ona ne şüphe. İşte bu konuda bir anım daha. Namık İsmail'in bir tablosunu çok güvenilir ve tanınmış bir aile satmamız için bize bırakmıştı. Ayrıca, resim, daha önce restoratör Fethi Kayaalp tarafından temizlenmiş ve bakımı yapılmıştı. Fethi Beyden geçen bir tablonun, bizim için güvensizliği konusu değildir. Dolayısıyla son derece güven içinde sattığımız bu tablo için, Resim ve Heykel Müzesi'nde Namık İsmail değil-dir ve ayrıca yenidir denilmesi sonucu resim, galerimize iade edildi. Bizde aldığımız aileye resmi istemeyerekte olsa iade etmek zorunda kaldık. Benim o tablo üzerindeki şahsi görüşüm, tablonun kesin bir Namık İsmail oluşuydu. Zaten tablo alan koleksiyoner de, "Bana göre de Namık İsmail'di ama bir kere midem bulandı" dedi. Bir daha da galerimizden alış-veriş yapmadı. Hatanın nereden kaynaklandığını söylemeye gerek yok sanırım".

Sahteciliğin alıp yürüdüğü resim piyasasında tablolara milyonlar yatımadan önce, işi sağlama bağlamanın gereğini tüm açıklığıyla bir yetkilinin ağzından ortaya koymaya çalıştık. Dileğimiz elinizdeki milyonluk resimlerin böylesine çirkin oyunların ürünleri olmaması...